

Pfv. V. 20. 735/2012/7.

A Kúria a dr. Bajzát György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Prander László ügyvéd által képviselt I.r., és II.r. alperes ellen 60.000.000 forint és járulékai megfizetése iránt a Nógrád Megyei Bíróságon 22.G.20.016/2010. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.267/2011/13. számú ítéletével befejezett perében az I.r. és a II.r. alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. és a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperes részére 600.000 (Hatszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 3.160.700 (Hárommillió-egyszázhatvanezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelődje (a továbbiakban: felperes) a közte és az alperesek megbízottja között 1997. október 16-án létrejött tervezési szerződés alapján elkészítette a ... és ... Községek szennyvízhálózata kiépítéséhez szükséges engedélyezési terveket. A tervezői díj a módosított tervezési szerződésben foglaltak szerint az elnyert céltámogatás kapcsán hivatalosan megjelölt bruttó beruházási költség 4 %-a volt, amelyből az alperesek 1.299.750 forintot megfizettek a felperes részére, a díj fennmaradó részének átutalását pedig a szennyvízberuházás megkezdését követően a munkaterület átadás-átvételét rögzítő építési napló megnyitását követő 5. munkanapon kiállítható számla alapján vállalták. Az alperesek a szerződésben kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a tervdokumentációt a vízjogi létesítési engedély beszerzésén kívül

csak a pályázati anyagok elkészítéséhez és a kivitelező közbeszerzési eljárás keretében történő kiválasztásához használják fel, egyebekben harmadik személy részére nem adják át.

A vízügyi hatóság a felperes által készített tervek alapján kiadta a vízjogi létesítési engedélyt. Az alperesek céltámogatás iránti pályázatai azonban nem vezettek eredményre, ezért a beruházást más forrásból valósították meg. A tervezői díj fennmaradó részének megfizetésére nem került sor.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen az általa készített terveknek a beruházás előkészítése során történt jogosulatlan felhasználására hivatkozással, másodlagosan pedig tervezői díj jogcímén 60.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érveltek, hogy a beruházás céltámogatás nélkül valósult meg, így a felperes tervezői díjat nem igényelhet. A felperes által készített engedélyezési terveket pedig az állításuk szerint másnak nem adták át.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alpereseket 31.606.500 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a tervezői díj 1.299.750 forintot meghaladó részét a beruházás megvalósításához szükséges céltámogatás kapcsán hivatalosan megállapított bruttó beruházási költség alapján kívánták meghatározni. Céltámogatásban azonban az alperesek nem vitásan nem részesültek, a további tervezői díjra ezért a felperes nem jogosult. A meghallgatott tanúk vallomásai és a rendelkezésre álló okiratok alapján azonban a bíróság megállapította, hogy a felperes által készített engedélyezési terveket az alperesek a kiviteli tervek elkészítése céljából a tervezési szerződésben foglaltak és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 16. § (1) és (2) bekezdésének megsértésével átadták a fővállalkozó részére. A tervek felhasználása pedig az alperesek gazdagodását idézte elő. A beruházás megvalósításához ugyanis az engedélyezési terveket ismételten nem kellett elkészíttetniük, és az újabb tervek alapján nem kellett vízjogi létesítési engedélyt beszerezniük. A gazdagodás mértékét a bíróság a beruházás költségeire és a tervezési munka mértékére vonatkozó bizonyítékok mérlegelése alapján - a már kifizetett 1.299.750 forint tervezői díjat is figyelembe véve - 31.606.500 forintban határozta meg.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az

elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása iránt - az alperesek éltek felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtették, hogy a bíróság a Pp. 3. § (2) és (3) bekezdésének, valamint 215. §-ának megsértésével, a kereseti kérelmen túlterjeszkedve kötelezte őket a gazdagodás megtérítésére. A felperes ugyanis a keresetében a tervek jogosulatlan felhasználására hivatkozással az Szjt. rendelkezései alapján nem gazdagodás megtérítésére, hanem kártérítés fizetésére kérte őket kötelezni. Kártérítési igénye jogalapját és összegét pedig a felperes a per során nem bizonyította.

Előadták továbbá, hogy a felperes által készített terveket sem a fővállalkozó, sem a kiviteli terveket készítő tervező részére nem adták át. A tervező az engedélyezési terveket a véleményük szerint más forrásból is megismerhette. Ha pedig mégis megállapítható a felperes által készített tervek felhasználása, az ebből eredő gazdagodás az álláspontjuk szerint nem náluk, hanem a fővállalkozónál következett be. A beruházás megvalósítása érdekében szükséges feladatokat ugyanis - a fővállalkozási szerződésben meghatározott 1.970.604.000 forint + ÁFA összegű díj ellenében - teljes körűen a fővállalkozónak kellett elvégeznie, és az ezzel összefüggő költségeket is neki kellett viselnie. Az engedélyezési tervek jogosulatlan felhasználásából eredő igényét ezért a felperes a fővállalkozóval szemben érvényesítheti.

Eltúlzottnak minősítették a gazdagodásnak a bíróság által megállapított mértékét is. Álláspontjuk szerint e vonatkozásban a per során egyébként is szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatni.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Az alperesek a felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati kérelmüket kiegészítették. A Pp. 273. § (5) bekezdése értelmében azonban a felülvizsgálati kérelmet a benyújtására nyitva álló, a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott 60 napos határidő elteltét követően nem lehet kiegészíteni. A később előterjesztett beadványnak az eredeti felülvizsgálati kérelemben nem szereplő hivatkozásait ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálata során nem vehette figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek az Szjt. 16. § (1) bekezdése értelmében kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában, és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására, és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető. Jogosulatlan a felhasználás az Szjt. 16. § (6) bekezdése szerint különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

A felperes a tervezési szerződésben az általa készített terveknek - a vízjogi engedély beszerzésén kívül - kizárólag a pályázati anyagok elkészítése és a kivitelező kiválasztása során történő felhasználásához járult hozzá; azt nem engedélyezte, hogy a terveket más célra használják fel, illetve másnak átadják. Az alperesek azonban a terveket - amint az a fővállalkozó képviselőjének tanúvallomása alapján egyértelműen megállapítható volt - a fővállalkozó rendelkezésére bocsátották, és e tervek felhasználásával készítették el a kiviteli terveket és építették ki a szennyvízhálózatot. A bizonyítékok helyes értékelése alapján, jogszabálysértés nélkül következtetett ezért a bíróság arra, hogy az alperesek a perbeli engedélyezési terveket a felperes szerzői jogait megsértve, tehát jogosulatlanul felhasználták.

Jogainak megsértése esetén pedig a szerző az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja értelmében - egyebek mellett - a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését követelheti. A gazdagodás körébe e jogszabály alkalmazása során a szerzői jogdíj összege és a jogellenes felhasználással esetlegesen elért vagyoni eredmény tartozik.

A felperes elsődleges keresete tartalmilag, az általa a kereseti kérelem alapjaként előadott tényekből kitűnően - a bíróság helyes álláspontjának megfelelően - e tételekre, tehát az így meghatározható gazdagodás visszatérítésére is kiterjedt. Nem zárta ki a kereseti kérelem érdemi elbírálását az sem, hogy a felperes a követelése jogcímét e vonatkozásban helytelenül, illetve pontatlanul jelölte meg. A felek téves jogi hivatkozásaihoz ugyanis a bíróság nincs kötve (EBH 2004.1143., BH 1997.530.). A jogerős ítélet ezért nem sérti a Pp. 3. § (2) bekezdését és 215. §-át; a bíróság az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontjának alkalmazásával a kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl.

A gazdagodás mértékének mérlegeléssel történt meghatározását pedig az alperesek az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésükben nem kifogásolták, az elsőfokú ítélet megváltoztatását ebből az okból nem kérték. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú ítéletet e vonatkozásban a Pp. 235. § (1) bekezdésének, 253. § (2)

bekezdésének és 253. § (3) bekezdés első mondatának helyes alkalmazásával, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül hagyta helyben. A gazdagodás mértékére vonatkozó döntés érdemi felülvizsgálatára erre figyelemmel nem kerülhetett sor.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a felperes - áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Az alperesek személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. december 06.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Rédei Anna s.k. bíró